

Motion från Vänsterpartiet

Konstnärlig frihet

En fri konst är en central del av demokratin och för vår förståelse av att vara människa, slår FN fast i rapporten ”Rätten till konstnärlig frihet och kreativitet” (2013). Rapportören skriver att ”kulturevenemang förtjänar samma skydd som politiska protester”. Fri konst är en förutsättning för ett levande och demokratiskt samhälle. Hur rustat är Nackas kulturliv för att motstå otillbörlig påverkan?

Nacka kommuns styrmodell innebär att kulturverksamheter är fördelade över små enskilda aktörer, ofta privata sådana. Då dessa aktörer inte omfattas av det centrala skydd mot hat och hot som står som garant för kommunala verksamheter, så blir det hos dem istället en fråga om vad de har för ekonomiska möjligheter att skydda sina anställda och sin verksamhet. Extremistgrupper både i vår nära omvärld och lokalt flyttar fram sina positioner på det fria kulturlivets bekostnad. När bibliotekarier och andra kulturarbetare utsätts för högerextrema påtryckningar påverkas själva de demokratiska förutsättningarna för vårt samhälle.

Samhällets demokratiska institutioner utsätts samtidigt för påverkan från ett annat håll. På bara ett år har Nacka i två viktiga avseenden gjort avsteg från idealet om konstens autonomi, vilket resulterat i att den offentliga konstens innehåll nu påverkas av yttre faktorer på ett anmärkningsvärt sätt.

Sommaren 2018 antogs ett konstprogram vars idé är samverkan med kommunens byggherrar, vilket lett till att vinstintressen fått ett avgörande inflytande över vår offentligt finansierade konst.

Våren 2019 föreslog dessa byggherrar genom detta konstprogram att Nacka skulle anordna gatukonstfestivalen Wall Street Nacka. Det uttalade syftet var att marknadsföra Nacka som kulturstad. För att göra förslaget mer aptitligt för sittande kommunfullmäktige tog konstprogrammets tjänstemän därför fram ett regelsystem, den sk ”DNA-koden”, där det uttryckligen stipulerades att konsten inte skulle vara rebellisk eller kritisk, utan enbart samhällspositiv.

Sammantaget ser vi alltså att tre begränsande faktorer mot den fria konsten och kulturlivet framträder med syfte att använda konsten som verktyg:

1. Yttre hot från extremister som söker begränsa yttrandefriheten och därmed göra det otryggt att ta del av samhällets kulturella liv.
2. Kommersiella intressen från näringslivet som använder sitt inflytande över vår kulturpolitik för egen vinning eller för att påverka byggprocesser.
3. Inre hot från tjänstepersoner och politiker som ämnar styra innehållet i offentligt finansierad konst för att påverka åsikter och opinion.

Därför föreslår vi en kartläggning av konstens och kulturens sårbarhet i Nacka. Även om man ifrågasätter ovan nämnda faktorer så kan situationen förändrats till i morgon. Vi kan stå inför

ett politiskt styre som inte drar sig för att använda kulturpolitiken för att påverka vår åsiktsbildning. Det ligger därför i allas vårt intresse att kommunens kulturverksamheter är ordentligt rustat för otillbörlig påverkan. Stina Oscarsson använder följande ord: ”Den fria konsten är demokratins immunförsvar”.

Vänsterpartiet yrkar att Nacka

- att* Nacka kommun kartlägger sårbarheten för yttre påverkan hos kommunens kulturhus och bibliotek
- att* Nacka kommun utreder konstprogrammets konstnärliga frihet i relation till kommersiella och politiska påtryckningar
- att* ovan kartläggning och utredning genomförs på ett oberoende och opartiskt sätt

Vänsterpartiet Nacka

Amanda Sandholm

Lisa Rasmussen

Tomas Ottosson